

Warszawa, dnia 28 marca 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT7.056.1.2019

Pan
Roman Jacek Arseniuk

Odpowiadając na Pana petycję wniesioną 17 stycznia 2019 r. do Ministra Finansów – Pani Teresy Czerwińskiej, o podjęcie prac, które doprowadzą do uzupełnienia „Kodeksu wykroczeń” o przepis, który będzie przewidywał odpowiedzialność karną osoby, która nie odebrała paragonu fiskalnego chociaż była uprawniona do jego otrzymania, uprzejmie informuję.

Ministerstwo Finansów od lat wprowadza szereg rozwiązań mających na celu uszczelnienie systemu podatkowego i ochronę uczciwych podatników, podejmując działania o charakterze kontrolnym, operacyjnym, analitycznym, legislacyjnym i prewencyjnym, zmierzających do wyeliminowania nieuczciwych podmiotów. Ogólnopolska kampania informacyjna Ministerstwa Finansów „Weź paragon”, miała uświadomić Polakom z czym wiąże się niewydawanie i nieodbieranie paragonów fiskalnych. Narodowa Loteria Paragonowa to kolejna akcja edukacyjna Ministerstwa Finansów, która miała na celu uświadomienie Polakom, jak dużą rolę pełnią paragony w uczciwym obrocie gospodarczym i pokazanie, że branie paragonu to wspieranie uczciwych przedsiębiorców i uczciwej konkurencji. A w efekcie – że to właśnie pamiętanie o paragonie na zakupach, w restauracji, u fryzjera czy mechanika przynosi korzyści nie tylko konsumentom, ale poprawia funkcjonowanie kraju. Loteria miała na celu między innymi zbudowanie wśród konsumentów nawyku brania i sprawdzania paragonów. Z corocznych badań opinii (<https://www.gov.pl/web/finanse/narodowa-loteria-paragonowa>) przeprowadzanych na zlecenie Ministerstwa Finansów wynika, że w 2014 roku jedynie 7% respondentów przyznawało, że zawsze prosi o paragon przy zakupie towaru w sytuacji gdy go nie otrzymywało, podczas gdy już dwa lata później, w 2016 r. odsetek ten wzrósł do 34% (niemal 5 razy). Zatem przed rozpoczęciem loterii był to zaledwie co 14 respondent, zaś już w 2016 roku, po ponad roku od uruchomienia kampanii, taką postawę miał co 3 pytany. Podobne

wyniki dotyczą zakupu usług: w 2014 r. jedynie 5% konsumentów zawsze prosiło o paragon w analogicznej sytuacji; dwa lata później wartość ta zwiększyła się ponad sześciokrotnie i wyniosła 31%. Odsetek respondentów świadomych zależności między wydawaniem i odbieraniem paragonów, a wpływami do budżetu państwa również uległ zmianie.

Procedowany obecnie projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy - Prawo o miarach (druk sejmowy 2503, druk senacki 1130), wprowadza możliwość stosowania przez podatników nowego rodzaju kas rejestrujących: kas on-line. Urządzenia te umożliwiają przekazywanie danych o sprzedaży rejestrowanej na kasach do systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Szefa KAS. System ten będzie odbierał i gromadził dane z kas w celach analitycznych i kontrolnych. Otrzymywanie i gromadzenie danych z kas on-line pozwoli na kontrolę i monitorowanie bieżącej sprzedaży dokonywanej przez podatnika, co pozwoli przeciwdziałać zjawisku szarej strefy.

Oprócz kas on-line projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach, zawiera także regulacje pozwalające na wprowadzenie nowego rozwiązania: kasy rejestrującej mającej postać oprogramowania. Przewiduje się, że kasa rejestrująca w postaci oprogramowania ma być aplikacją możliwą do zainstalowania na dowolnym urządzeniu łączącym się z Internetem.

Podatnik dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, obowiązany do ewidencjonowania obrotu za pomocą kas rejestrujących, który dokona sprzedaży z pominięciem tej kasy lub nie wyda paragonu potwierdzającego sprzedaż, popełnia przestępstwo skarbowe. W przypadku zakwalifikowania czynu jako mniejszej wagi jego sprawca odpowiada za wykroczenie skarbowe.

Zgodnie z treścią art. 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy¹ - zasadą odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe jest popełnienie czynu zabronionego pod groźbą kary, przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.

Istota problemu, poruszonego w Pańskiej petycji, sprowadza się do wprowadzenia odpowiedniej normy w prawie materialnym nakładającej na kupujących obowiązek przyjmowania paragonów.

Obecnie obowiązujący zapis dotyczący wydania nabywcy paragonu fiskalnego w tej kwestii jest uregulowany w art. 111 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów

¹ t.j. Dz.U. 2018 poz. 1958

i usług² oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie kas rejestrujących³. W § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wskazano, że podatnicy, prowadząc ewidencję wydają nabywcy, bez jego żądania, paragon fiskalny⁴.

Odnosząc się do propozycji sformułowanych w Pańskiej petycji, należy rozważyć i odnieść się do zasadności wprowadzenia obowiązku przyjmowania paragonu fiskalnego.

Wprowadzenie obowiązku odebrania paragonu było już analizowane w Ministerstwie Finansów i konsultowane z przedsiębiorcami, kiedy w Grecji wprowadzono przepisy nakładające obowiązek odbioru paragonów fiskalnych przez konsumentów. Podobny pomysł został wprowadzony w życie we Włoszech. Szybko jednak z niego zrezygnowano. Wprowadzenie obowiązku przechowywania wszystkich paragonów przez osoby fizyczne może naruszać wspólnotową zasadę proporcjonalności. Nałożenie na wszystkich takiego obowiązku nie realizuje celu fiskalnego, który uzasadniałby zbyt duże obciążenia administracyjne. Ponadto kontrola przestrzegania tego obowiązku byłaby kosztowna i mało skuteczna. Nie można też wykluczyć, dodatkowych problemów podatnika, który zgubiłby paragon fiskalny.

Odniesienie się do wprowadzenia ewentualnej normy karnej do przepisów ustawy Kodeks karny skarbowy mogłoby nastąpić nie wcześniej, niż po rozważeniu zasadności wprowadzania tak poważnej zmiany w przepisach materialnych. Obecnie przepisy prawa materialnego nie nakładają na konsumentów obowiązku odebrania paragonu fiskalnego.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Finansów
Zastępca Dyrektora Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Zbigniew Makowski

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

² Dz. U. 2018 r. poz. 2174

³ Dz. U. 2013 r. poz. 363

⁴ Przepis ten został powielony i uzupełniony w projekcie rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie kas rejestrujących, opublikowanym na BIP RCL 14 listopada 2018 r. <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12317958>, o zapis w § 6, iż podatnicy prowadząc ewidencję wystawiają i wydają nabywcy, bez jego żądania, paragon fiskalny, najpóźniej z chwilą przyjęcia należności, bez względu na formę płatności.